

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2008. május 8.*

A C-39/07. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2007. február 1-jén,

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: H. Støvlbæk és R. Vidal Puig, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Spanyol Királyság** (képviseli: M. Muñoz Pérez, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, L. Bay Larsen, P. Kūris, J.-C. Bonichot és C. Toader (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Poiares Maduro,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Keresetével az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Spanyol Királyság – mivel nem fogadta el a legalább hároméves szakoktatást és szakképzést lezáró felsőfokú oklevelek elismerésének általános rendszeréről szóló, 1988. december 21-i 89/48/EGK tanácsi irányelv (HL 1989. L 19., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 337. o.; a továbbiakban: 89/48 irányelv) átültetéséhez szükséges valamennyi intézkedést a kórházi gyógyszerészszakma vonatkozásában – nem teljesítette az ezen irányelvből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

A 85/432/EGK és a 85/433/EGK irányelv

- 2 A Tanács 1985. szeptember 16-án elfogadta a törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, a gyógyszerészet területén folytatott egyes tevékenységekre vonatkozó rendelkezések összehangolásáról szóló, 85/432/EGK irányelvet (HL L 253., 34. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 129. o.).
- 3 A 85/432 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy a 2. cikkben említett követelményeknek megfelelő gyógyszerészi oklevéllel, bizonyítvánnyal vagy más tudományos vagy a képzés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítvánnyal rendelkezők számára nyitva állnak a (2) bekezdésben említett tevékenységek, és az ilyen tevékenységek folytatása adott esetben további szakmai tapasztalathoz kötött.

[...]”

- 4 A 85/342 irányelv 3. cikke ekként rendelkezik:

„Az 5. cikkben megállapított határidőt követő legfeljebb három év elteltével a Bizottság megfelelő javaslatokat nyújt be a Tanácsnak a gyógyszerészet, különösen a kórházi gyógyszerészet szakterületeiről. A Tanács egy éven belül megvizsgálja ezeket a javaslatokat.”

- 5 A Tanács 1985. szeptember 16-án elfogadta a gyógyszerészoklevelek, -bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok kölcsönös elismeréséről és az egyes gyógyszerész-tevékenységekre vonatkozóan a letelepedés szabadságának tényleges gyakorlását elősegítő intézkedésekről szóló, 85/433/EGK irányelvet (HL L 253., 37. o., magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 132. o.).
- 6 A 2001. május 14-i 2001/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 206., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 138. o.) módosított 85/433 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A tagállamok elismerik egy másik tagállam által az ezen irányelv 4. cikkében felsorolt és a [...] 85/432 irányelv 2. cikkének megfelelően a tagállamok állampolgárainak odaítélt okleveleket, bizonyítványokat és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványokat azáltal, hogy az 1. cikkben említett tevékenységek megkezdése és gyakorlása tekintetében azokat ugyanolyan hatályúnak tekintik, mint a 4. cikkben felsorolt azon képesítéseket, amelyeket saját maguk ítélnek oda.”

- 7 Az említett mellékletben szereplő spanyol oklevél a bejegyzett gyógyszerészi oklevél („Título de licenciado en farmacia”).

A 89/48 irányelv

8 A 2001/19 irányelvvel módosított 89/48 irányelv 1. cikke ekként rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

- a) oklevél: minden oklevél, bizonyítvány és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítvány, illetve ezek az oklevelek, bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok együttesen,
 - amelyeket az egyes tagállamban annak törvényi, rendeleti és közigazgatási előírásai szerinti illetékes hatósága állít ki,
 - amely azt igazolja, hogy az oklevél tulajdonosa legalább három évig tartó felsőfokú képzést vagy egy ennek megfelelő időtartamú részképzést végzett el egy egyetemen, egy felsőoktatási intézményben vagy más azonos szintű intézményben, és a felsőfokú képzésen felül szükséges szakmai gyakorlatot is megszerezte, és
 - amely azt igazolja, hogy az oklevél tulajdonosa rendelkezik olyan képesítéssel, amely egy szabályozott szakma megkezdéséhez vagy gyakorlásához az adott tagállamban szükséges,

feltéve hogy az oklevéllel, bizonyítvánnyal és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítvánnyal igazolt képzést az érintett személy túlnyomórészt a Közösség területén szerezte meg, vagy ha az oklevél tulajdonosa hároméves szakmai tapasztalattal rendelkezik, amelyet az a tagállam igazol, amely egy harmadik ország oklevelét, bizonyítványát vagy a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványát elismerte.

[...]

c) szabályozott szakma: az a szakmai tevékenység vagy azoknak a szakmai tevékenységeknek az összessége, amelyek az egyes tagállamokban az adott foglalkozást alkotják;

d) szabályozott szakmai tevékenység: az olyan szakmai tevékenység, amelynek megkezdése vagy gyakorlása, vagy gyakorlásának bármelyik módja egy tagállamban közvetlenül vagy közvetetten törvényi, rendeleti és közigazgatási szabályok útján oklevél megszerzéséhez van kötve. Szabályozott szakmai tevékenység gyakorlási módjának számít különösen

– egy szakmai tevékenység gyakorlása olyan cím viselésével együtt, amelyet csak a vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási előírásoknak megfelelő oklevéllel rendelkező személy használhat,

[...]”

9 A 89/48 irányelv 2. cikke előírja:

„Ezt az irányelvet a tagállamok minden olyan állampolgárára alkalmazni kell, aki önálló vállalkozóként vagy munkavállalóként egy másik tagállamban kíván egy szabályozott szakmát gyakorolni.

Ez az irányelv nem vonatkozik azokra a foglalkozásokra, amelyekkel az oklevelek tagállamok általi kölcsönös elismeréséről szóló külön irányelv foglalkozik.”

10 A 89/48 irányelv 4. cikke ekként rendelkezik:

„A [valamely másik tagállam állampolgárainak egy szabályozott szakma megkezdéséhez való jogáról szóló] 3. cikk nem akadályozza meg a fogadó tagállamot abban, hogy a kérelmezőtől kérje

[...]

- b) egy, legfeljebb három évig tartó adaptációs időszak teljesítését vagy alkalmassági vizsga letételét,

[...]"

A nemzeti szabályozás

A gyógyszerészet szakterületeire vonatkozó szabályozás

- 11 A gyógyszerészet szakterületeire vonatkozó szabályozás a szakgyógyszerészi képzésről és a szakgyógyszerészi cím odaítéléséről szóló, 1982. október 15-i 2708/1982 királyi rendeletről (Real Decreto 2708/1982, por el que se regulan los estudios de especialización y la obtención del título de farmacéutico especialista, BOE 261. sz., 1982. október 30., 29994. o.) áll.
- 12 E királyi rendelet 1. §-a a következőképpen szól:

„A bejegyzett gyógyszerészek jogainak sérelme nélkül, csak az oktatási és tudományügyi miniszter által kibocsátott szakgyógyszerészi (»farmacéutico especialista«) oklevéllel rendelkezők jogosultak a szakgyógyszerészi cím viselésére, e szakma szakemberként való gyakorlására illetve ezzel a címmel közjogi vagy magánjogi szervezetnél való foglalkoztatásra”.

13 Az említett királyi rendelet 2. §-a ekként rendelkezik:

„A szakgyógyszerészi oklevél megszerzése a következő feltételektől függ:

a) bejegyzett gyógyszerészi oklevél;

b) a meghatározott tantervek és programok alapján a megfelelő szakképzés egészének elvégzése;

c) a tárgyban meghatározott értékelő vizsgákon való megfelelés.”

14 A 2708/1982 királyi rendelet 3. §-a szerint:

„A következő szakterületeket kell gyógyszerészeti szakterületként elismerni:

Első csoport. – Elsősorban kórházi képzést megkövetelő szakterületek:

[...]

I - 3446

– Kórházi gyógyszerár

[...]

A 85/432, 85/433 és 89/48 irányelveket átültető szabályozás

15 A 85/432 és a 85/433 irányelvet a nemzeti jogba az 1989. december 22-i 1667/1989 királyi rendelet (BOE 4. sz., 1990. január 4., 217. o.) ültette át.

16 E királyi rendelet 1. §-a előírja:

„A jelen királyi rendelet I. mellékletében felsorolt okleveleket, bizonyítványokat és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványokat, amelyeket az Európai Gazdasági Közösség egyik tagállamának a II. mellékletben meghatározott szempontoknak megfelelő állampolgárai részére állítottak ki, a gyógyszerészi szakma megkezdése tekintetében Spanyolországban hivatalos bejegyzett gyógyszerészi egyetemi oklevéllel egyenértékűnek ismerik el.”

17 Az említett királyi rendelet I. mellékletében említett spanyol oklevél megegyezik a 85/433 irányelv mellékletében szereplő oklevéllel.

18 A 89/48 irányelvet a spanyol jogba az 1991. október 25-i 1665/1991 királyi rendelet (BOE 280. sz., 1991. november 22., 37916. o.) ültette át.

19 E királyi rendelet 2. §-ának (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„A jelen királyi rendeletben megfogalmazott szabályok az Európai Unió valamely tagállamának azon állampolgáraitra alkalmazandók, akik az említett Unió valamely tagállamában megszerzett oklevéllel rendelkeznek, és Spanyolországban önálló vállalkozóként vagy alkalmazottként olyan szabályozott szakmát kívánnak gyakorolni, amelynek gyakorlásához legalább hároméves felsőfokú képzés szükséges.”

20 Ugyanezen királyi rendelet 3. §-ának a) pontja előírja, hogy „szabályozott szakmának” minősül az említett rendelet I. mellékletében felsorolt összes szakma. Ez a melléklet nem említi a kórházi gyógyszerészi szakmát.

A pert megelőző eljárás

21 A Bizottság 2005. december 19-én az EK 228. cikk alapján felszólító levelet küldött a Spanyol Királyságnak, amelynek tárgya a 89/48 irányelv e tagállam általi átültetésének elmaradása a szakgyógyszerészi szakma vonatkozásában.

22 A Spanyol Királyság a 2006. március 17-i válaszában előadta, hogy a 89/48 irányelv nem vonatkozik a szakgyógyszerészi szakmára, mivel az a gyógyszerészi szakmának a

85/432 és a 85/433 irányelvvel külön szabályozott szakterülete, amely irányelveket a spanyol jogba a 1667/1989 királyi rendelet ültette át.

- 23 A Bizottság, mivel ezt a választ nem találta megfelelőnek, 2006. július 4-én indoklással ellátott véleményt intézett a Spanyol Királysághoz, amelyre ez a tagállam a 2007. január 12-én – azaz a Bizottság által ezen indoklással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártát követően – válaszolt, megismételve érvelését, amelyet arra alapított, hogy a 89/48 irányelv a gyógyszerészeti ágazatban a szakképesítési címekre nem alkalmazható.
- 24 A Bizottság, mivel ezt az érvet nem találta meggyőzőnek, benyújtotta a jelen keresetet.

A keresetről

A felek érvei

- 25 A Bizottság azt állítja, hogy mivel a 2708/1982 királyi rendelet 1. §-a kizárja, hogy a valamely tagállamban kiállított és a 85/433 irányelv 2. cikke alapján egyenértékűnek elismert oklevéllel rendelkezők a szakgyógyszerészi címet viselhessék, és ebből következően a kórházi gyógyszerészi szakmát gyakorolhassák, az alperes állam e szakmát illetően nem ültette át az irányelvet.

26 Ezen intézmény szerint ugyanis egyrészt ezt a képzítés megszerzéséről szóló tanúsítványt a 89/48 irányelv 1. cikkének a) pontja értelmében „oklevélnek” kell minősíteni, mivel azokat az illetékes hatóság állítja ki, az hároméves felsőfokú képzést igazol, és tanúsítja, hogy annak tulajdonosa rendelkezik olyan képzéssel, amely Spanyolországban a kórházi gyógyszerészi szakma gyakorlásához szükséges. Másrészt a szakgyógyszerészi oklevéllel rendelkezők számára fenntartott szakma a 89/48 irányelv 1. cikkének c) pontja értelmében szabályozott szakmának minősül. Ez a szakma ugyanis az ezen irányelv 1. cikkének d) pontja értelmében vett szabályozott szakmai tevékenység gyakorlásának minősül, mivel annak megkezdése oklevél megszerzésétől függ.

27 A Bizottság ebben a vonatkozásban rámutat arra, hogy a 89/48 irányelv egyetlen szabályozott szakmát sem zár ki a hatálya alól azok kivételével, amelyekkel a kölcsönös elismeréséről szóló külön irányelv foglalkozik. Közelebbről, az irányelv egyáltalán nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely úgy értelmezhető, hogy kizárja az irányelv hatálya alól a gyógyszerészi szakmákat vagy általánosabban az egészségügyi szakmákat. Az ilyen szakmáknak az oklevelek elismerésének általános rendszerébe való foglalása nem ellentétes az EK 47. cikk (3) bekezdésével, amely szerint a letelepedési jogra vonatkozó korlátozások fokozatos eltörlését az e szakmák gyakorlására vonatkozó feltételek összehangolásának kell megelőznie vagy kísérnie. Az említett irányelvnek nem az oklevelek automatikus elismerési rendszerének bevezetése a célja, hanem az oklevelek elismerésének megkönnyítését lehetővé tevő általános módszer meghatározása.

28 Ezenkívül a 85/432 és 85/433 irányelvek nem alkalmazhatók a kórházi gyógyszerészi szakmára, mivel azok csak a bejegyzett gyógyszerészi oklevélre vonatkoznak. Ugyanis

a gyógyszerészi oklevél kiállításának képzési feltételeit összehangoló 85/432 irányelv – amely oklevélre a 85/433 irányelvben előírt elismerési rendszer vonatkozik – a 3. cikke értelmében nem vonatkozik a gyógyszerészet, különösen a kórházi gyógyszerészet szakterületeire. Másrészt a bejegyzett gyógyszerészi oklevél az egyetlen oklevél, amelyet a 85/433 irányelv melléklete a Spanyol Királyságot illetően említ.

29 A Spanyol Királyság úgy válaszol, hogy a kórházi gyógyszerészi szakma a gyógyszerészi szakma szakterületeként nem tartozik a 89/48 irányelv hatálya alá. Az ilyen szakma csak külön jogszabályokkal szabályozható, mivel az EK 47. cikk (3) bekezdése kifejezett fenntartást vezet be, amely többek között a gyógyszerészi szakmák gyakorlására vonatkozó korlátozások eltörléséről szól. A korlátozások ezen eltörlése ebből következően nem valósítható meg az oklevelek elismerésének ezen irányelvben előírt általános rendszerével.

30 Ezt az értelmezést megerősítik a 85/432 és a 85/433 irányelvek, amelyek a különleges szabályok előírásának követelményét teljesítik a gyógyszerészoklevelek és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok kölcsönös elismerésének érdekében a gyógyszerészet területén folytatott egyes tevékenységekről szóló jogszabályok összehangolása vonatkozásában. A 89/48 irányelv azonban, amely az oklevelek elismerésének egyetlen feltételeként a tanulmányok legrövidebb időtartamát írja elő, nem lehet elegendő az EK 47. cikk (3) bekezdésében meghatározott külön szabályok előírására vonatkozó kötelezettség tiszteletben tartásának biztosításához. Ebből következik, hogy mivel a tárgyban nem fogadtak el különleges szabályozást, a 85/432 irányelv 3. cikke értelmében a Bizottság nem hivatkozhat a 89/48 irányelvre annak kifogásolása érdekében, hogy aelső jogszabály nincs összhangban az oklevelek elismerésének általános rendszerével.

A Bíróság álláspontja

- 31 Az eljárásban részt vevő két fél elismeri, hogy a 85/432 és 85/433 irányelvek nem vonatkoznak a kórházi gyógyszerészi szakma megkezdésére jogosító szakgyógyszerészi oklevélre. A felek azonban két különböző következtetést vonnak le ebből az értelmezésből. A Bizottság szerint a külön irányelv hiánya azzal jár, hogy ez az oklevél a 89/48 irányelv hatálya alá tartozik, a Spanyol Királyság szerint viszont az ilyen irányelv hiányában úgy kell tekinteni, hogy az említett oklevél elismerését nem szabályozza sem a 89/48 irányelv, sem a másodlagos jog valamely aktusa.
- 32 Ebben a tekintetben meg kell először állapítani, hogy a 89/48 irányelv hatálya nincs korlátozva az érintett oklevelek ágazata és típusa szerint. Ezen irányelv 1. cikkének a) pontjából kitűnik ugyanis, hogy ez az irányelv többek között az összes olyan oklevélre vonatkozik, amelyet legalább három évig tartó felsőfokú képzés végén állítanak ki, és amely a szabályozott szakma megkezdését a tulajdonosa számára lehetővé teszi.
- 33 Ezenkívül, amint az az általános ítélkezési gyakorlatból kitűnik, a 89/48 irányelv értelmében valamely szakmát akkor kell szabályozottnak tekinteni, ha az e szakmát alkotó szakmai tevékenységet vagy annak gyakorlását valamely olyan rendszert létrehozó törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések szabályozzák, amelynek következtében ezt a szakmai tevékenységet kifejezetten a meghatározott feltételeket teljesítő személyek számára tartják fenn, és e szakmai tevékenység megkezdését megtiltják azon személyeknek, akik ezeket a feltételeket nem teljesítik (lásd ebben az értelemben különösen a C-164/94. sz. Aranitis-ügyben 1996. február 1-jén hozott ítélet [EBHT 1996., I-135. o.] 18. és 19. pontját és a C-285/01. sz. Burbaud-ügyben 2003. szeptember 9-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-8219. o.] 45. pontját).

- 34 A jelen esetben a vonatkozó nemzeti szabályozás alapján meg kell állapítani, hogy a szakgyógyszerészi oklevél felsőfokú tanulmányokat igazoló oklevél, amely szabályozott szakma – azaz a kórházi gyógyszerészi szakma – megkezdését teszi lehetővé.
- 35 A Spanyol Királyság – jóllehet a szóban forgó oklevél és szakma ezen minősítését nem vitatja – álláspontja szerint mivel a 89/48 irányelv a gyógyszerészeti szakterület okleveleire nem vonatkozik, így nem áll fenn az a kötelezettség, hogy más tagállamok állampolgárai számára előírják a kórházi gyógyszerészi szakma megkezdésének lehetőségét.
- 36 Az irányelv ezen értelmezését el kell utasítani.
- 37 Ebben a vonatkozásban célszerű előzetesen hangsúlyozni, hogy az oklevelek elismeréséhez való jogot – mint a letelepedési szabadsághoz való alapvető jog kifejeződését – az EK 43. cikk második bekezdése biztosítja. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK-Szerződés ezen rendelkezéséből következik, hogy annak a tagállamnak, amelyhez egy olyan szakma gyakorlásának engedélyezése iránti kérelmet nyújtottak be, amelynek megkezdése a nemzeti jogszabály szerint oklevél vagy képesítés megszerzésétől függ – az oklevelek által tanúsított szakértelem és a nemzeti szabályok által megkövetelt ismeretek és képesítések összehasonlítása útján – figyelembe kell vennie azokat az okleveleket, bizonyítványokat és a képesítés megszerzését igazoló más tanúsítványokat, amelyeket az érdekelt e szakmának valamely másik tagállamban való gyakorlása céljából szerzett meg (lásd a C-340/89. sz. Vlassopoulou-ügyben 1991. május 7-én hozott ítélet [EBHT 1991., I-2357. o.] 16. pontját és a C-238/98. sz. Hocsman-ügyben 2000. szeptember 14-én hozott ítéletének [EBHT 2000., I-6623. o.] 23. pontját).

- 38 A 89/48 irányelv, amint annak harmadik preambulumbekzdéséből következik, az abban meghatározott oklevelek „elismerési módszerét” határozza meg. Az irányelv létrehozza a szabályozott szakma megkezdését – tehát a Szerződés által meghatározott jog gyakorlását – lehetővé tévő felsőfokú tanulmányokat lezáró oklevelek általános elismerési rendszerét.
- 39 Ezenkívül, amint arra a Bizottság emlékeztetett, a 89/48 irányelv nem az automatikus elismerés rendszerét vezeti be. Ugyanis annak ellenére, hogy elismeri a szabályozott szakmák megkezdéséhez való jogot, ez az irányelv 4. cikkének b) pontja szerint lehetővé teszi, hogy a fogadó állam azon kérelmezőtől, aki valamely másik tagállam állampolgára, kérje egy, legfeljebb három évig tartó adaptációs időszak teljesítését vagy alkalmassági vizsga letételét többek között akkor, ha a megszerzett képzés olyan tárgyakra vonatkozik, amelyek lényegesen különböznek azoktól, amelyek a fogadó tagállamban előírt oklevél megszerzéséhez szükségesek, vagy amennyiben a szabályozott szakma a fogadó tagállamban egy vagy több olyan szabályozott szakmai tevékenységet is magában foglal, amely a kérelmező származási tagállamában vagy abban a tagállamban, ahonnan a kérelmező érkezett, nem képezi szabályozott szakma részét, és a két érintett tagállamban a szakmai tevékenységek közötti ezen különbséget eltérő sajátos képzés jellemzi.
- 40 A Spanyol Királyság előterjeszti, hogy az EK 47. cikk (3) bekezdése mindenesetre kizárja az oklevelek általános elismerési rendszerének bevezetéséről szóló irányelvnek az egészségügyi szakmákra való alkalmazását, mivel ez a cikk kifejezett fenntartást vezet be az orvosi, egyéb gyógyító és gyógyszerészeti szakmák esetében, amelyek korlátozásait nem lehet eltörölni az „e szakmáknak a különböző tagállamokban történő gyakorlására vonatkozó feltételekről” szóló szabályokat meghatározó jogi aktus hiányában.

- 41 Ezt az érvelést el kell utasítani. Az EK 47. cikk (3) bekezdésének ilyen értelmezése nemcsak a 89/48 irányelv alkalmazásának hiányát, hanem általában a közösségi állampolgárok gyógyszerési szakoklevelek elismeréséhez való jogának kizárását eredményezné, jöllehet ez a jog az EK 43. cikk második bekezdéséből következik.
- 42 Az EK 47. cikk (3) bekezdésének azonban nem az oklevelek elismeréséhez való jog terjedelmének korlátozása a célja, hanem az egészségügyi szakmák megkezdésére jogosító oklevelek automatikus elismerési rendszere bevezetésének elkerülése az e szakmák gyakorlását szabályozó rendelkezések összehangolásának hiányában. A Szerződés e rendelkezése így olyan rendszerre vonatkozik, amelyet az említett szakmák gyakorlására vonatkozó rendelkezések fokozatos harmonizálásához kapcsolódóan kell kialakítani.
- 43 Ebből következik, hogy a kórházi gyógyszerési szakma megkezdésére jogosító oklevél a 89/48 irányelv hatálya alá tartozik, és a tagállamoknak ilyen elismerést lehetővé tévő rendszert kell előírniuk az ezen irányelvben előírt feltételek szerint.
- 44 Az előző megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a Spanyol Királyság – mivel nem fogadta el a 89/48 irányelv átültetéséhez szükséges valamennyi intézkedést a kórházi gyógyszerészszakma vonatkozásában – nem teljesítette az ezen irányelvből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

45 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Spanyol Királyságot, mivel peresztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Spanyol Királyság – mivel nem fogadta el a legalább hároméves szakoktatást és szakképzést lezáró felsőfokú oklevelek elismerésének általános rendszeréről szóló, 1988. december 21-i 89/48/EGK tanácsi irányelv átültetéséhez szükséges valamennyi intézkedést a kórházi gyógyszerészsakma vonatkozásában – nem teljesítette az ezen irányelvből eredő kötelezettségeit.**

- 2) **A Bíróság a Spanyol Királyságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások